

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2020. gada 16. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – 1. panta 1. punkts – Piemērojamība – Jēdziens “civillietas un komercietas” – Prasība par negodīgas komercprakses pārtraukšanu, ko ir cēlusi valsts iestāde, lai aizsargātu patērētāju intereses

Lietā C-73/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpenes apelācijas tiesa, Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 24. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 31. janvārī, tiesvedībā

Belgische Staat, ko pārstāv *Minister van Werk, Economie en Consumenten*, kas atbild par *Buitenlandse handel*, un *Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie*, tagadējā *Algemene Directie Economische Inspectie*,

Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, tagadējā *Algemene Directie Economische Inspectie*

pret

Movic BV,

Events Belgium BV,

Leisure tickets & Activities International BV,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szwpunar*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 29. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Movic BV* vārdā – *L. Savelkoul* un *B. Schildermans*, *advocaten*,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- *Events Belgium BV* un *Leisure Tickets & Activities International BV* vārdā – *T. Baes, advocaat*,
- Beļģijas valdības vārdā – *P. Cottin*, kā arī *L. Van den Broeck* un *C. Pochet*, pārstāvji, kam palīdz *E. Vervaeke, advocaat*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Heller* un *G. Wils*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 23. aprīļa tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.) 1. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Belgische Staat* (Beļģijas valsts), ko pārstāv *Minister van Werk, Economie en Consumenten* (darba, ekonomikas un patērētāju tiesību ministrs), kas ir atbildīgs par *Buitenlandse handel* (ārējā tirdzniecība), un *Directeur-Generaal van de Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie* (Ekonomikas, mazo un vidējo uzņēmumu, vidusslāņa un enerģētikas federālās valsts iestādes Kontroles un starpniecības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors), tagadējo *Algemene Directie Economische Inspectie* (Ekonomikas inspekcijas ģenerāldirekcija), kā arī Ekonomikas, mazo un vidējo uzņēmumu, vidusslāņa un enerģētikas federālās valsts iestādes Kontroles un starpniecības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektoru, tagadējo Ekonomikas inspekcijas ģenerāldirekciju (turpmāk tekstā – “Beļģijas iestādes”), no vienas puses, un *Movic BV, Events Belgium BV* un *Leisure Tickets & Activities International BV*, atbilstoši Nīderlandes tiesībām dibinātām sabiedrībām, no otras puses, tostarp par prasību pēdējām minētajām izbeigt ieviesto komercpraksi tālākpārdot biļetes uz Beļģijā organizētiem pasākumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesību akti

- 3 Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 7. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos.

2. Šā panta 1. punktā minētie līdzekļi ietver noteikumus, saskaņā ar kuriem personas vai iestādes, kurām atbilstoši valsts tiesībām ir likumīgas intereses patērētāju aizsardzībā, var saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem iesniegt prasību tiesā vai kompetentās pārvaldes iestādēs, lai panāktu lēmumu par to, vai līguma noteikumi, kas sastādīti vispārējai izmantošanai, ir negodīgi, un, lai minētās personas vai iestādes varētu piemērot atbilstošus un efektīvus līdzekļus šo noteikumu ilgstošas izmantošanas novēršanai.

[..]”

- 4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (“Negodīgas komercprakses direktīva”) (OV 2005, L 149, 22. lpp.), 11. pants “Izpilde” ir šāds:

“1. Dalībvalstis nodrošina piemērotus un efektīvus līdzekļus, lai apkarotu negodīgu komercpraksi nolūkā nodrošināt šīs direktīvas prasību ievērošanu patērētāju interesēs.

Tādi līdzekļi ietver tiesību normas, saskaņā ar ko tādas personas vai organizācijas, kurām saskaņā ar attiecīgo valstu tiesību aktiem ir likumīgas intereses apkarot negodīgu komercpraksi, tostarp konkurenti, var:

- a) celt prasību tiesā pret šādu negodīgu komercpraksi
un/vai
- b) ierosināt šādas negodīgas komercprakses izskatīšanu administratīvā iestādē, kas ir kompetenta vai nu pieņemt lēmumus par sūdzībām, vai ierosināt attiecīgu tiesvedību.

Katra dalībvalsts nosaka, kuru no šīm iespējām izmantot, kā arī to, vai dot iespēju tiesām vai administratīvām iestādēm pieprasīt, lai pirms lietas ierosināšanas būtu izmantoti citi noteikti līdzekļi sūdzību izskatīšanai, tostarp 10. pantā minētie līdzekļi. Šīs iespējas ir pieejamas neatkarīgi no tā, vai ietekmētie patērētāji atrodas dalībvalsts teritorijā, kur atrodas tirgotājs, vai citā dalībvalstī.

[..]

2. Saskaņā ar 1. punktā minētajām tiesību normām dalībvalstis tiesām vai administratīvām iestādēm piešķir pilnvaras, kas ļauj gadījumos, kad tās uzskata šādus pasākumus par vajadzīgiem, ņemot vērā visu iesaistīto intereses, it sevišķi sabiedrības intereses:

- a) likt pārtraukt negodīgu komercpraksi vai ierosināt attiecīgu tiesvedību, lai panāktu negodīgas komercprakses pārtraukšanu,
vai
- b) aizliegt negodīgu komercpraksi vai ierosināt attiecīgu tiesvedību, lai panāktu negodīgas komercprakses aizliegšanu, ja negodīga komercprakse vēl nav sākusies, bet tās īstenošana ir paredzama,

pat nepierādot tirgotāja faktiski nodarītos zaudējumus vai kaitējumu, nodomu vai nolaidību.

Dalībvalstis arī paredz paātrinātu procedūru, lai veiktu pirmajā daļā minētos pasākumus:

- vai nu pagaidu kārtā,
- vai ar galīgo spēku,

zinot, ka katra dalībvalsts nosaka, kuru no abām iespējām izvēlēties.

Dalībvalstis turklāt var piešķirt tiesām vai administratīvām iestādēm pilnvaras, lai likvidētu sekas, ko rada negodīga komercprakse, par kuras izbeigšanu ir pieņemts galīgs lēmums:

- a) prasīt attiecīgā lēmuma pilnīgu vai daļēju publicēšanu tādā formā, kādu uzskata par piemērotu;

b) papildus pieprasīt publicēt paziņojumu ar labojumu.

[..]”

5 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/22/EK (2009. gada 23. aprīlis) par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību (OV 2009, L 110, 30. lpp.) 1. pantu tās mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz prasībām par [darbības] aizliegšanu, kuru mērķis ir aizsargāt patērētāju kopējās intereses, kuras iekļautas šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītajās direktīvās, lai nodrošinātu iekšējā tirgus sekmīgu darbību.

6 Minētās direktīvas I pielikumā Direktīvas 93/13 un 2005/29 ir minētas starp tām, kuru mērķis ir patērētāju kopējo interešu aizsardzība.

7 Regulas Nr. 1215/2012 10. un 34. apsvērumā ir noteikts:

“(10) Šīs regulas darbības jomā būtu jāietver galvenie civiltiesiskie un komerciālie jautājumi, izņemot dažus skaidri noteiktus jautājumus, [..].

[..]

(34) Būtu jānodrošina nepārtrauktība starp 1968. gada [27. septembra] Konvenciju [par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.)], [Padomes] Regulu (EK) Nr. 44/2001 [(2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.)] un šo regulu, un tālab būtu jānosaka pārejas noteikumi. Šī pati nepārtrauktības vajadzība attiecas uz [minētās] konvencijas un regulu, kas to aizstāj, interpretāciju Eiropas Savienības Tiesā.”

8 Regulas Nr. 1215/2012 1. panta, kas ietverts tās I nodaļā “Darbības joma un definīcijas”, 1. punktā ir paredzēts:

“Šo regulu piemēro civillietās un komercietās neatkarīgi no tiesas būtības. Tā neattiecas jo īpaši uz nodokļu, muitas un administratīvajām lietām vai uz valsts atbildību par darbību vai bezdarbību, īstenojot valsts varu (*acta iure imperii*).”

Beļģijas tiesības

2013. gada 30. jūlija likums

9 2013. gada 30. jūlija *Wet betreffende de Verkoop van toegangsbewijzen tot evenementen* (Likums par pasākumu ieejas biļešu tālākpārdošanu) (*Belgisch Staatsblad*, 2013. gada 6. septembris, 63069. lpp.; turpmāk tekstā – “2013. gada 30. jūlija likums”) 5. panta 1. punktā ir aizliegta pasākumu ieejas biļešu izrādīšana regulārai tālākpārdošanai un kā arī līdzekļu nodrošināšana, kas tiks izmantoti šādai tālākpārdošanai. Turklāt šī likuma 5. panta 2. punktā ir aizliegta ieejas biļešu neregulāra tālākpārdošana par augstāku cenu nekā to galējā cena.

10 Saskaņā ar 2013. gada 30. jūlija likuma 14. pantu *rechtbank van koophandel* (Komerclietu tiesa, Beļģija), kas vēlāk kļuvusi par *ondernemingsrechtbank* (Uzņēmumu tiesa), priekšsēdētājs konstatē darbību, ar kuru tiek pārkāpts šī likuma 5. pants, un uzdod no tās atturēties. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka prasība par atturēšanos no darbības tiek celta pēc ministra, kas atbildīgs par ekonomiku, vai Ekonomikas, mazo un vidējo uzņēmumu, vidusslāņa un enerģētikas federālās valsts iestādes Kontroles un starpniecības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektora, vai ieinteresēto personu ierosinājuma.

KK

- 11 2013. gada 28. februāra *Wetboek economisch recht* (Komerctiesību kodekss), redakcijā, kas piemērojama pamatlietām (turpmāk tekstā – “KK”), VI daļā ietilpst tā 4. sadaļa, kuras 1. nodaļā “Negodīga komercprakse attiecībā uz patērētājiem” ir VI.92.–VI.100. pants, ar kuriem tiek īstenota Direktīva 2005/29. Šajā ziņā šī kodeksa VI.93., VI.97., VI.99. un VI.100. pantā ir definēta negodīga komercprakse.
- 12 Saskaņā ar KK XVII.1. pantu *rechtbank van koophandel* (Komerclietu tiesa) priekšsēdētājs konstatē tādu darbību esamību, kas veido šī kodeksa tiesību normu pārkāpumu, izņemot dažas īpašas darbības, un uzdod no tām atturēties.
- 13 KK XVII.7. pantā ir paredzēts, ka prasība, kas pamatota ar šī kodeksa XVII.1. pantu, tiek celta it īpaši pēc ieinteresēto personu, ministra, kas atbildīgs par ekonomiku, Ekonomikas, mazo un vidējo uzņēmumu, vidusslāņa un enerģētikas federālās valsts iestādes Kontroles un starpniecības ģenerāldirektorāta ģenerāldirektora, profesionālas vai starpprofesiju apvienības ar juridiskās personas statusu vai patērētāju interešu aizsardzībai izveidotas apvienības, ciktāl tā ceļ prasību tiesā savu kopējo statūtus definēto interešu aizsardzībai, ierosinājuma.
- 14 Saskaņā ar KK XV.2. panta 2. punktu šajā jomā kompetento ierēdņu sastādītie protokoli ir autentiski, kamēr nav pierādīts pretējais.
- 15 Saskaņā ar šī kodeksa XV.3.1. pantu minētā kodeksa XV.2. pantā minētie ierēdņi var sastādīt brīdinājuma protokolu vai protokolu vai ierosināt administratīvu sodu, pamatojoties it īpaši uz veiktajiem konstatējumiem.

Civilprocesa kodekss

- 16 Turklāt *Gerechtig Wetboek* (Civilprocesa kodekss) XXIII nodaļas “Kavējuma nauda” 1385.*bis* pantā ir noteikts, ka tiesa pēc kādas no pusēm pieteikuma var piespriest otrai pusei samaksāt naudas summu, sauktu par kavējuma naudu, par pamatsaistību neizpildi, neskarot pienākumu attiecīgā gadījumā atlīdzināt zaudējumus. Šī kodeksa 1385.*ter* pantā ir paredzēts, ka tiesa var noteikt kavējuma naudu, it īpaši summu, kas atbilst pārkāpumam.

Pamatlietas un prejudiciālais jautājums

- 17 2016. gada 2. decembrī Beļģijas iestādes vērsās ar prasību pie *Rechtbank van koophandel Antwerpen-afdeling Antwerpen* (Antverpenes Komerclietu tiesa, Antverpenes nodaļa, Antverpene, Beļģija) priekšsēdētāja pagaidu noregulējuma tiesvedībā pret *Movic, Events Belgium* un *Leisure tickets & Activities International*, pamatā lūdzot, pirmkārt, konstatēt, ka šīs sabiedrības, izmantojot to pārvaldītās tīmekļvietnes, Beļģijā ir tālākpārdevušas biļetes uz pasākumiem par augstāku cenu nekā to galīgā cena un šī darbība veido 2013. gada 30. jūlija likuma un KK pārkāpumu, un, otrkārt, uzdot tām atturēties no šīm darbībām.
- 18 Papildus Beļģijas iestādes lūdza uzdot veikt pasludinātā nolēmuma publiskošanas pasākumus uz šo sabiedrību rēķina, noteikt kavējuma naudu 10 000 EUR apmērā par katru konstatēto pārkāpumu, sākot no šī lēmuma paziņošanas brīža, un nospriest, ka pārkāpumi nākotnē var tikt konstatēti ar vienkāršu protokolu, ko sagatavojis Ekonomikas inspekcijas ģenerāldirektorāta zvērināts ierēdnis saskaņā ar KK.
- 19 Attiecīgās trīs sabiedrības izvirza iebildi par Beļģijas tiesu starptautiskās jurisdikcijas neesamību, apgalvojot, ka Beļģijas iestādes bija rīkojušās, īstenojot valsts varu un līdz ar to šīs darbības neietilpst Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas jomā.

- 20 Ar 2017. gada 25. oktobra lēmumu *rechtbank van koophandel Antwerpen-afdeling Antwerpen* (Antverpenes Komerclietu tiesa, Antverpenes nodaļa, Antverpene) priekšsēdētājs uzskatīja, ka viņam nav starptautiskās jurisdikcijas izskatīt pamatlietu prasības. Šajā ziņā viņš nosprieda, ka Regula Nr. 1215/2012 šajā lietā nav piemērojama, jo šīs prasības nevar tikt uzskatītas par “civillietām vai komerclietām” šīs regulas izpratnē.
- 21 Beļģijas iestādes par šo nolēmumu iesniedza apelācijas sūdzību *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpenes apelācijas tiesa, Beļģija).
- 22 Pamatlietu puses nav vienisprātis par to, vai valsts iestādes kompetences īstenošana, lai izbeigtu 2013. gada 30. jūlija likuma un KK pārkāpumus, ir vai nav saistīta ar valsts varas īstenošanas izpausmi.
- 23 Beļģijas iestādes norāda, ka pamatlietās tās aizstāv nevis sabiedrības intereses, kas būtu pielīdzināmas to interesēm, bet gan vispārējās intereses, kas ir panākt, lai tiktu ievērots valsts tiesiskais regulējums komercprakses jomā, kas pats par sevi ir vērsti uz to, lai aizsargātu gan uzņēmēju, gan patērētāju privātās intereses, jo šo praksi reglamentē vispārējās tiesību normas, kas ir piemērojamas attiecībām starp privātpersonām, un tādējādi šie strīdi attiecas uz “civillietām un komerclietām” Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē.
- 24 Atbildētājas pamatlietā gluži pretēji apgalvo, ka Beļģijas iestādes rīkojas, pamatojoties uz valsts iestādēm raksturīgām tiesībām, uz kurām pamatojoties, tās – atšķirībā no vienkāršām privātpersonām vai uzņēmumiem – var celt prasību par atturēšanos no darbības, nepastāvot pašu interesei. Beļģijas iestādes tādējādi rīkojoties, īstenojot valsts varu, jo attiecīgo sabiedrību komercprakse tās pašas nieietkmē.
- 25 Šādos apstākļos *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpenes apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai tiesvedība, kuras pamatā ir Beļģijas iestāžu saskaņā ar 2013. gada 30. jūlija likuma [...] 14. pantu un [KK] XVII.7. pantu pret Nīderlandes sabiedrībām celta prasība par prettiesiskas tirgus prakses un/vai komercprakses, kurai ir negatīva ietekme uz patērētājiem, konstatēšanu un izbeigšanu, kura izpaužas tādējādi, ka šīs sabiedrības no Nīderlandes, ar interneta vietņu starpniecību tālākpārdodot biļetes uz pasākumiem Beļģijā, galvenokārt vēršas pie Beļģijas klientiem, ir [“]civillietā vai komerclietā[”] Regulas [Nr. 1215/2012] 1. panta 1. punkta izpratnē un vai šādā lietā pieņemts tiesas nolēmums tāpēc var ietilpt šīs regulas piemērošanas jomā?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 26 Iesniedzējtiesas uzdotais jautājums būtībā attiecas uz tās tiesas noteikšanu, kurai ir jurisdikcija izskatīt prasības, kuras dalībvalsts iestādes cēlušas pret citā dalībvalstī reģistrētām sabiedrībām un kuru mērķis ir konstatēt un izbeigt iespējami prettiesisku šo sabiedrību komercpraksi, kas vērsta uz patērētājiem, kuri ir pirmās dalībvalsts rezidenti.
- 27 Ir jānorāda, ka strīds, kas tiek izskatīts šajā tiesā, ietver arī trīs papildu prasījumus, proti, lūgumus izdot rīkojumu par publicēšanas pasākumiem, noteikt kavējuma naudu un nospriest, ka turpmākie pārkāpumi var tikt konstatēti tikai ar kādas no šīm iestādēm zvērināta ierēdņa sastādītu protokolu.
- 28 Kā secinājumu 14. punktā norādījis ģenerāladvokāts, lai iesniedzējtiesa atbilstoši Regulai Nr. 1215/2012 varētu pārliecināties par savu jurisdikciju izskatīt pamatlietas, tai ir jāsecina, ka neviens no Beļģijas iestāžu izvirzītajiem prasījumiem nevar pilnībā vai daļēji izslēgt šīs lietas no šīs regulas materiāltiesiskās piemērošanas jomas.

- 29 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesai ir jāsniedz iesniedzējtiesai visi Savienības tiesību interpretācijas elementi, kas tai ļautu izlemt tajās izskatāmo lietu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 16. decembris, *Gysbrechts* un *Santurel Inter*, C-205/07, EU:C:2008:730, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un 2015. gada 12. februāris, *Baczó* un *Vizsnyiczai*, C-567/13, EU:C:2015:88, 32. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), attiecīgā gadījumā pārformulējot prejudiciālo jautājumu.
- 30 Šādos apstākļos uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tiks atbildēts, ņemot vērā ne tikai iesniedzējtiesas galveno prasījumu daļas, bet arī šajā tiesā izvirzītos pakārtotos prasījumus.
- 31 Līdz ar to ir jāuzskata, ka ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertajā jēdzienā “civillietas un komerclietas” ietilpst strīds starp vienas dalībvalsts iestādēm un citā dalībvalstī reģistrētiem profesionāļiem, kurā šīs iestādes galvenokārt lūdz, lai tiktu konstatēta tādu pārkāpumu esamība, ko it īpaši veido iespējami prettiesiska negodīga komercprakse, un tiktu uzdots no tās atturēties, kā arī pakārtoti – lai tiktu uzdots veikt publicēšanas pasākumus, par konstatētajiem pārkāpumiem tiktu piemērota kavējuma nauda un tiktu atzīts, ka turpmāk pārkāpumus var konstatēt ar vienkāršu protokolu, kuru sastādījis kādas no minētajām iestādēm zvērināts ierēdnis.
- 32 Vispirms ir jāatgādina, ka, ciktāl ar Regulu Nr. 1215/2012 ir atcelta un aizstāta Regula Nr. 44/2001, ar kuru savukārt tika aizstāta Regulas Nr. 1215/2012 34. apsvērumā minētā konvencija, Tiesas sniegtā šo tiesību instrumentu interpretācija, kā tas izriet no šī apsvēruma, attiecas arī uz šo regulu, ja minēto instrumentu normas var tikt kvalificētas kā “līdzvērtīgas”.
- 33 Lai pēc iespējas nodrošinātu to tiesību un pienākumu vienlīdzību un vienveidību, kuri dalībvalstīm un ieinteresētajām personām izriet no Regulas Nr. 1215/2012, jēdziens “civillietas un komerclietas”, kas ietilpst šīs regulas 1. panta 1. punktā, nav jāinterpretē kā vienkārša atsauce uz dalībvalsts tiesību aktiem. Šis jēdziens ir jāuzskata par autonomu jēdzienu, kas jāinterpretē, atsaucoties, pirmkārt, uz minētās regulas mērķiem un sistēmu un, otrkārt, uz vispārējiem principiem, kuri izriet no visu valstu tiesību sistēmām (spriedums, 2020. gada 7. maijs, *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Turklāt, kā izriet it īpaši no Regulas Nr. 1215/2012 10. apsvēruma, vajadzība nodrošināt pienācīgu iekšējā tirgus darbību un tiesvedības saskaņotas norises interesēs izvairīties no tā, ka dalībvalstīs netiek pieņemti savstarpēji nesaderīgi nolēmumi, liek veikt plašu jēdziena “civillietas un komerclietas” interpretāciju (spriedums, 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Visbeidzot – Tiesa ir vairākkārt nospriedusi, ka, lai gan noteiktas tiesvedības starp valsts iestādi un privāttiesību subjektu var ietilpt Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas jomā, tas tā nav gadījumā, ja valsts iestāde rīkojas, īstenojot valsts varu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 11. aprīlis, *Sapir* u.c., C-645/11, EU:C:2013:228, 33. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2013. gada 12. septembris, *Sunico* u.c., C-49/12, EU:C:2013:545, 34. punkts).
- 36 Proti, ja kāds lietas dalībnieks īsteno valsts varu, izmantojot plašas pilnvaras salīdzinājumā ar tiesību normām, kas piemērojamas attiecībām starp privātpersonām, tad tas izslēdz šādu lietu no “civillietu un komerclietu” kategorijas Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 15. februāris, *Lechouritou* u.c., C-292/05, EU:C:2007:102, 34. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 49. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 37 No tā izriet, ka, lai noteiktu, vai lieta ietilpst jēdzienā “civillietas un komerclietas” Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē un līdz ar to šīs regulas piemērošanas jomā, ir jāidentificē tiesiskās attiecības, kas pastāv starp lietas dalībniekiem, un strīda priekšmets vai arī alternatīvi ir

jāizvērtē celtās prasības pamats un tās celšanas kārtība (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1976. gada 14. oktobris, *LTU*, 29/76, EU:C:1976:137, 4. punkts, un 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 48. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

- 38 Attiecībā uz tādas prasības pamatu, kāda ir formulēta pamatlietās, ir jāatgādina, ka Direktīvas 93/13 7. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir jāceļ prasības par negodīgu noteikumu izmantošanas izbeigšanu patērētāju līgumos.
- 39 Tāpat Direktīvas 2005/29 11. pantā “Izpilde” ir paredzēti dažādi noteikumi, kuru mērķis ir konstatēt komercprakses pretlikumīgo raksturu un likt to izbeigt.
- 40 Visbeidzot Direktīvas 2009/22 I pielikumā starp Savienības tiesību instrumentiem, kas aizsargā patērētāju kopējās intereses, ir minētas Direktīvas 93/13 un 2005/29.
- 41 Attiecībā uz prasībām par atturēšanos un jēdzienu “civillietas un komerclietas” Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē Tiesa jau ir nospriedusi, ka prasība par aizliegumu komersantiem izmantot negodīgus noteikumus Direktīvas 93/13 izpratnē līgumos, kurus tie noslēdz ar patērētājiem, ciktāl tā ir pakļauta tiesas pārbaudei attiecībā uz privāttiesiskām attiecībām, ietilpst jēdzienā “civillietas” (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2002. gada 1. oktobris, *Henkel*, C-167/00, EU:C:2002:555, 30. punkts). Šī judikatūra vēlāk tika atkārtota un vispārīgāk attiecināta uz prasībām par aizliegumu, kas minēts Direktīvā 2009/22 (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 28. jūlijs, *Verein für Konsumenteninformation*, C-191/15, EU:C:2016:612, 38. un 39. punkts).
- 42 No tā izriet, ka prasības, kuru mērķis ir panākt negodīgas komercprakses konstatēšanu un izbeigšanu Direktīvas 2005/29 izpratnē, arī ietilpst jēdzienā “civillietas un komerclietas” Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē.
- 43 Šajā gadījumā iesniedzējtiesā izskatāmo prasību mērķis ir panākt, ka tiek ievērots aizliegums, kas noteikts pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā, regulāri tālākpārdot biļetes uz pasākumiem vai neregulāri tālākpārdot šādas biļetes par cenu, kas ir augstāka par to galīgo cenu, jo šāda tālākpārdošana, ņemot vērā šo tiesisko regulējumu, var tikt uzskatīta par negodīgu komercpraksi.
- 44 Tomēr attiecībā uz prasības celšanas kārtību ir jānorāda, ka pamatlietā aplūkotās prasības ir cēlušas nevis tādas privāto tiesību personas kā patērētāji vai patērētāju tiesību aizsardzības organizācijas, bet gan Beļģijas iestādes, kurām attiecīgā dalībvalsts ir uzticējusi tostarp rūpēties par patērētāju aizsardzību.
- 45 Šajā gadījumā atbildētājas pamatlietā apstrīd, ka uz prasībām varētu attiekties jēdziens “civillietas un komerclietas”, vispirms norādot, ka Beļģijas iestādēm nav jāpierāda, ka tām ir personīga interese uzsākt tādas tiesvedības kā pamatlietā.
- 46 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka to personu sarakstu, kurām ir tiesības celt šādu prasību tiesā saskaņā ar 2013. gada 30. jūlija likuma 14. panta 1. punktu un KK XVII.7. pantu, ir pieņēmis valsts likumdevējs.
- 47 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka apstākļi, ka kompetence vai pilnvaras ir piešķirtas ar likumu, pats par sevi nav noteicošs, lai secinātu, ka valsts iestāde ir rīkojusies, īstenojot valsts varu (pēc analogijas skat. attiecībā uz jēdzienu “civillietas un komerclietas” Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 (OV 2007, L 324, 79. lpp.), un spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, *Fahnenbrock u.c.*, C-226/13, C-245/13 un C-247/13, EU:C:2015:383, 56. punkts).

- 48 Šajā gadījumā no 2013. gada 30. jūlija likuma 14. panta 1. punkta un KK XVII.7. panta formulējuma izriet, ka Beļģijas iestādēm, tāpat kā ieinteresētajām personām un patērētāju tiesību aizsardzības apvienībām, ir tiesības vērsties pie *rechtbank van koophandel* (Komerclietu tiesa), tagadējās *ondernemingsrechtbank* (Uzņēmumu tiesa), priekšsēdētāja, lai konstatētu valsts tiesiskā regulējuma šajā jomā pārkāpumu un izdotu rīkojumu par atturēšanos no darbības.
- 49 No tā izriet, ka Beļģijas iestāžu procesuālā situācija šajā ziņā ir salīdzināma ar patērētāju tiesību aizsardzības iestādes situāciju.
- 50 Otrkārt, nešķiet, ka pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā attiecībā uz tajā minētajām Beļģijas iestādēm ir paredzēti noteikumi par intereses celt prasību atzīšanu, kas uz tām attiecinātu prasības celšanas nosacījumus, kuri nav samērojami ar pārējiem prasītājiem paredzētajiem.
- 51 It īpaši un neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai, valsts iestādes, tāpat kā abas pārējās KK XVII.7. pantā minētās prasītāju kategorijas, nav atbrīvotas no pienākuma pierādīt interesi celt prasību.
- 52 Tādējādi, lai gan pamatlietās Beļģijas iestādēm, šķiet, nav bijusi jāpierāda interese celt prasību, šis apstāklis noteikti ir saistīts ar faktu, ka tās varēja rīkoties, tikai pamatojoties uz kompetenci, kas tām ir piešķirta ar likumu jautājumā par cīņu pret noteiktu negodīgu komercpraksi.
- 53 Turklāt, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 29. punktā, vispārējo interešu aizsardzību nedrīkst jaukt ar valsts varas prerogatīvu īstenošanu.
- 54 Tādējādi pamatlietās nosacījumi, kas izvirzīti, lai Beļģijas iestādēm būtu interese celt prasību, nešķiet – ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa to pārbauda, – veidojam valsts varas prerogatīvu īstenošanu.
- 55 Turpinājumā atbildētājas pamatlietā uzsver apstākli, ka Beļģijas iestādes savus konstatējumus un paziņojumus izmanto kā pierādījumus tiesā tādējādi, ka svarīgākos lietas materiālus veido vairāki ziņojumi un konstatējumi, kuru avots ir valsts pārbaudītāji, un tā esot valsts varas prerogatīvu īstenošana.
- 56 Kā secinājumu 59. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, uzskatīt, ka valsts iestādes celta prasība ir izslēgta no Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas jomas tikai tādēļ, ka šī iestāde ir izmantojusi pierādījumu elementus, kas savākti, izmantojot savas prerogatīvas, nozīmētu vājināt Savienības likumdevēja atzīto patērētāju tiesību aizsardzības īstenošanas līdzekļu efektivitāti. Proti, atšķirībā no modeļa, kurā administratīvā iestāde tādos apstākļos kā pamatlietās pati lemj par pārkāpuma sekām, valsts iestāde ir atbildīga par patērētāju interešu aizstāvēšanu tiesās.
- 57 Tikai tad, ja, izmantojot noteiktus pierādījumus, valsts iestāde analogā lietā konkrēti neatrodas tādā pašā situācijā kā privāto tiesību persona, būtu jāuzskata, ka šāda iestāde šajā gadījumā ir izmantojusi valsts varas prerogatīvas.
- 58 Ir jāprecizē, ka vienkāršs iebildumu vai pierādījumu kopums un apkopojums, kāds varētu būt profesionāļu vai patērētāju kolektīva rīcībā, nevar tikt pielīdzināts šādu prerogatīvu īstenošanai.
- 59 Šajā ziņā no Tiesas rīcībā esošās informācijas neizriet, ka tiesvedībā iesniedzējtiesā Beļģijas iestādes būtu jebkādā veidā izmantojušas pierādījumus, kas būtu iegūti, izmantojot to valsts varas prerogatīvas, un tas vajadzības gadījumā ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 60 No tā izriet, ka strīds starp dalibvalsts iestādēm un citā dalibvalstī reģistrētiem profesionāļiem, kurā šīs iestādes galvenokārt lūdz konstatēt pārkāpumus, kas ir uzskatāmi par iespējami prettiesisku negodīgu komercpraksi un lūdz to izbeigt, ietilpst jēdzienā “civillietas un komerclietas” Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkta izpratnē.

- 61 Attiecībā uz pamatlietās pakārtoti formulētajiem prasījumiem ir jānorāda, ka prasījumi, ar kuriem tiek lūgts izdot rīkojumu par publicēšanas pasākumiem un noteikt kavējuma naudu, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 71. un 72. punktā, ir standarta pasākumi civilprocesā, kuru mērķis ir nodrošināt tam sekojošā tiesas nolēmuma izpildi.
- 62 Savukārt attiecībā uz lūgumu, ko Beļģijas iestādes ir formulējušas iesniedzējtiesā, lai tām tiktu piešķirta kompetence ar vienkāršu protokolu, ko sagatavojis Ekonomikas inspekcijas ģenerāldirektorāta zvērināts ierēdnis, turpmāk konstatēt pārkāpumus, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 75.–77. punktā, nevar uzskatīt, ka šāds lūgums ietilpst jēdzienā “civilietas un komerclietas”, jo šis lūgums faktiski attiecas uz nesamērīgām pilnvarām salīdzinājumā ar noteikumiem, kuri piemērojami starp privātpersonām.
- 63 Tomēr Regulas Nr. 1215/2012 vispārējā sistēma nenozīmē, ka pakārtots prasījums obligāti ir piesaistāms galvenā prasījuma sekām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 22. oktobris, *Aannemingsbedrijf Aertssen un Aertssen Terrassements*, C-523/14, EU:C:2015:722, 33. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), no kā izriet, ka dalībvalsts tiesas starptautiskā jurisdikcija izskatīt galveno prasījumu var tikt pamatota ar šo regulu, tomēr tam tā nav obligāti jābūt arī attiecībā uz pakārtotajiem prasījumiem un otrādi.
- 64 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1215/2012 1. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertajā jēdzienā “civilietas un komerclietas” ietilpst strīds starp vienas dalībvalsts iestādēm un citā dalībvalstī reģistrētiem profesionāļiem, kurā šīs iestādes galvenokārt lūdz, lai tiktu konstatēta tādu pārkāpumu esamība, ko veido iespējami prettiesiska negodīga komercprakse, un tikt uzdots no tās atturēties, kā arī pakārtoti – lai tikt uzdots veikt publicēšanas pasākumus un par konstatētajiem pārkāpumiem tikt piemērota kavējuma nauda.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 65 Attiecībā uz pamatlietu pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civilietās un komerclietās 1. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā ietvertajā jēdzienā “civilietas un komerclietas” ietilpst strīds starp vienas dalībvalsts iestādēm un citā dalībvalstī reģistrētiem profesionāļiem, kurā šīs iestādes galvenokārt lūdz, lai tiktu konstatēta tādu pārkāpumu esamība, ko veido iespējami prettiesiska negodīga komercprakse, un tikt uzdots no tās atturēties, kā arī pakārtoti – lai tikt uzdots veikt publicēšanas pasākumus un par konstatētajiem pārkāpumiem tikt piemērota kavējuma nauda.

[Paraksti]